

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **H. M. D.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, se sídlem Ovenecká 78/33, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2019, č. j. OAM-602/ZA-ZA14-ZA08-R2-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 2. 2020, č. j. 30 Az 5/2019 - 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 8.228 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žalobci neudělil mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), o kterou požádal opakovanou žádostí ze dne 7. 7. 2015.

II.

[2] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem ze dne 11. 2. 2020, č. j. 30 Az 5/2019 - 46 (dále jen „napadený rozsudek“). Žalobní námitky neshledal důvodnými. Přisvědčil závěrům žalovaného uvedeným v napadeném rozhodnutí a uzavřel, že u žalobce nejsou dány předpoklady pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, tedy ani azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu (pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu jeho amharské národnosti a podpory komunistické strany v zemi původu), humanitárního azylu podle §14 zákona o azylu (s ohledem na délku

pobytu žalobce na území České republiky), doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu (z důvodu obav z uložení nebo vykonání trestu smrti, které hrozí zatčeným občanům) či § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona (z důvodu hrozby nebezpečí špatného zacházení pro podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky), jichž se žalobce výslovně v žalobě dovolával.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel je přesvědčen o tom, že kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť krajský soud pochybil při výkladu § 12 písm. b) zákona o azylu a nedostatečně také posoudil reálnost nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu, které stěžovateli hrozí s ohledem na nestabilní bezpečnostní situaci v zemi původu a pokračující porušování lidských práv. Přijatelnost kasační stížnosti zakládá i nesprávné vyhodnocení skutkových okolností týkajících se soukromého života stěžovatele v návaznosti na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Zároveň je podle stěžovatele rozsudek v části týkající se posouzení nebezpečí vážné újmy ve vztahu k § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu nesrozumitelný. Kasační stížnost je podle stěžovatele přijatelná i z důvodu nových skutečností týkajících se bezpečnostní situace v zemi původu, které by měly být zohledněny.

[5] Stěžovatel konkrétně namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, neboť krajský soud se v rámci posouzení nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu vyjádřil i k pronásledování z důvodu příslušnosti k etnické skupině ve smyslu § 14 písm. b) zákona o azylu, aniž by kombinaci těchto důvodů blíže vysvětlil.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti krajskému soudu vytýká i pochybení při výkladu § 12 písm. b) zákona o azylu, když stěžovatele vyloučil z příslušnosti k národnosti a k sociální skupině, pro kterou má odůvodněné obavy z pronásledování. Etnické konflikty jsou v Etiopii od zániku komunistického režimu v roce 1991 neustále přítomny a Amharové patří mezi nejčastěji napadané etnikum. Zároveň byl stěžovatel sympatizantem komunistického režimu a obává se, že by kvůli tomu mohl mít v zemi původu problémy a hrozilo by mu pronásledování z důvodu obecné nesnášenlivosti vůči Amharům po pádu předchozího režimu.

[7] Krajský soud nedostatečně posoudil i reálnost nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, která stěžovateli hrozí z důvodu jeho příslušnosti k etnické skupině a též pro angažování v komunistické straně. Nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského zacházení a mučení stěžovateli hrozí i s ohledem na nestabilní bezpečnostní situaci v zemi původu a pokračující porušování lidských práv, jakož i pokud by uplatňoval svá politická práva a svobody za současného politického klimatu v zemi. To lze dovodit z aktuálních zpráv o zemi původu, jež stěžovatel přiložil k doplnění žaloby a

pokračování

jež jsou součástí spisu vedeného krajským soudem, aniž se k nim uvedený soud vyjádřil. Stěžovatel v tomto směru odkazuje i na nárůst etnického násilí vyplývající ze zprávy Amnesty International za rok 2019, stejně jako zpráva Human Rights Watch World Report 2020 - Ethiopia. Tyto nové skutečnosti nebyly žalovanému v době vydání napadeného rozhodnutí známy a měl by k nim tudíž s ohledem na čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice přihlídnout soud.

[8] S odkazem na čl. 8 Úmluvy stěžovatel tvrdí, že má na území České republiky soustředěn veškerý svůj soukromý život, neboť zde strávil téměř 35 let svého života. Žalovaný ani krajský soud nezohlednili přiměřenost dopadu rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany do stěžovatelova soukromého života. Jeho vycestováním by došlo k porušení závazků České republiky vyplývajících z čl. 8 Úmluvy, což zakládá důvod k udělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

[9] Stěžovatel zdůrazňuje i osobní, sociální a ekonomickou situaci, pro niž naplňuje podmínky hodné zvláštního zřetele podle § 14 zákona o azylu. V zemi původu nemá žádné blízké vazby, naposledy byl se svými příbuznými v kontaktu v roce 2015, naopak v České republice žije velmi dlouhou dobu, již 35 let, má k ní kladný vztah a veškeré sociální kontakty a s pomocí přátel je schopen si zde zajistit své základní životní potřeby, což by v zemi původu nebylo možné.

[10] Závěrem stěžovatel uvádí, že nesouhlasí s úvahou krajského soudu, podle které měl o mezinárodní ochranu požádat bezprostředně po příjezdu na území České republiky. Stěžovatel nepovažuje uvedený postup za nutný, neboť původně přicestoval na základě pobytu za účelem studia a teprve poté, co o tento pobyt přišel, požádal o udělení mezinárodní ochrany.

IV.

[11] Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a odkazuje na své vyjádření k žalobě, napadené rozhodnutí, obsah správního spisu a napadený rozsudek. Napadené rozhodnutí je podle žalovaného dostatečně a srozumitelně odůvodněno. Rovněž napadený rozsudek je věcně správný a dostatečně odůvodněný. Navrhuje tudíž kasační stížnost odmítnout, případně zamítnout jako nedůvodnou.

V.

[12] Před zahájením meritorního přezkumu věci se musel Nejvyšší správní soud zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[13] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikатурních závěrů však Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil, neboť nezjistil žádné

pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy námitky mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti soud neshledal.

[14] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že napadený rozsudek nepovažuje za nesrozumitelný z důvodů namítaných stěžovatelem (viz odst. [5]). Krajský soud srozumitelně objasnil nenaplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu (viz odst. 30. a 31. napadeného rozsudku) a následně se věnoval i tvrzeným obavám z pronásledování z důvodu stěžovatelovy příslušnosti k etniku Amharů podle § 12 písm. b) téhož zákona (viz opět odst. 31. a dále i odst. 32. napadeného rozsudku). Následně v odstavcích 41. až 49. napadeného rozsudku výstižně pojednal o důvodech pro neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. K vytýkanému odůvodnění obsaženému v odst. 45. napadeného rozsudku, které stěžovatel z výše již uvedených důvodů považuje za nesrozumitelné, Nejvyšší správní soud dodává, že závěry krajského soudu v této části jeho rozsudku se týkají posouzení předpokladů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu a v této souvislosti se krajský soud zabýval i tvrzenými potížemi stěžovatele v zemi původu z hlediska jeho příslušnosti k určité sociální skupině (etniku) a tvrzenými obavami z pronásledování z uvedeného důvodu. Na újmu těmto úvahám není odkaz na vymezení pojmu sociální skupiny, jež Nejvyšší správní soud podal v rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, byť tak učinil ve vztahu k § 12 zákona o azylu. Je však zřejmé, že krajský soud se příslušností stěžovatele k etniku Amharů (jak také výslovně uvedl) zabýval z pohledu hrozby vážné újmy vzhledem namítané možnosti špatného zacházení tvrzeného stěžovatelem v žalobě a dovodil, že hrozba vážné újmy z hlediska § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu ve stěžovatelově případě není dána. Napadený rozsudek je tudíž v této části plně přezkoumatelný a srozumitelný ve smyslu judikатурních závěrů Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, nebo ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130).

[15] Ani stěžovatelem namítané pochybení krajského soudu při výkladu § 12 písm. b) zákona o azylu Nejvyšší správní soud nedovodil.

[16] Stěžovatel v nynější opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve shodě s tvrzeními v jeho první žádosti (jež byly předmětem soudního přezkumu mj. i v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2013, č. j. 9 Azs 8/2013 - 46) uvedl, že je amharské národnosti, etiopské státní příslušnosti. V jeho zemi původu žije jeho rodina (matka, syn a sestry), žije však ve strachu, jelikož neobývá oblast, kde žijí Amharové, nýbrž žije v oblasti oromské. Stěžovatel je ortodoxního vyznání a v Etiopii se angažoval v komunistické straně, členem komunistické strany však nebyl, zapojoval se do organizování mládeže. V České republice již žije 30 let (ke dni podání opakované žádosti – poznámka soudu), přicestoval za účelem studia. Je zde integrovaný, má zde zázemí a do své vlasti se vrátit nechce. Povolení k dlouhodobému pobytu, které mu dříve bylo uděleno, mu nebylo prodlouženo a trvalý pobyt mu na území České republiky rovněž nebyl povolen. V České republice nemá příbuzenské ani partnerské vztahy. Do země původu se nemůže vrátit kvůli etnickým problémům, ke kterým došlo po zániku komunistického režimu. Do

pokračování

oblasti, kde žije převážně amharské etnikum, nemá zájem odejít, neboť by tam nezískal práci, nikoho tam nemá a nezná to tam. Zároveň má obavy kvůli svému angažování v době komunismu. Od převratu v roce 1991 přitom nedošlo v zemi původu k uklidnění situace. Naopak se v zemi změnila situace z důvodu vyhlášeného nouzového stavu.

[17] Krajský soud při posouzení tvrzených obav z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině především odkázal na skutečnost, že žalovaný se možností udělení mezinárodní ochrany z uvedeného důvodu zabýval vyčerpávajícím způsobem a na podkladě informací, které pro tyto účely o zemi stěžovatelova původu nově obstaral a jež splňují požadavky definované judikaturou kasačního soudu (viz např. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81). Poukázal i na výpověď stěžovatele, který se nikdy nesetkal s potížemi v zemi původu, přestože on i jeho rodina obývá oromskou oblast, v níž žije převážně muslimské obyvatelstvo. Nikoliv nevýznamné při posouzení stěžovatelovy opakované žádosti bylo i jeho vyjádření, že do země původu do oblasti, kde žije převážně amharská většina, se vrátit nechce, protože zde „*nikdy nebyl a nic tam nemá, vyrostl v oromské oblasti, ale dostat v této části práci nelze*“. Krajský soud tudíž nepochybil, pokud ve shodě s žalovaným neshledal důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[18] Z obsahu správního spisu je totiž zjevné, že stěžovatel neuvedl v rámci správního řízení nic, co by svědčilo o tom, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl pronásledován. To ostatně koresponduje se stěžovatelovým tvrzením, že nebyl členem komunistické strany, byl pouze jejím sympatizantem a organizoval mládež. Nejvyšší správní soud na tomto místě znovu opakuje (jak to již vyjádřil ve zmíněném usnesení č. j. 9 Azs 8/2013 - 46), že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Jej také stíhá břemeno tvrzení, které je dále doplněno i důkazním břemenem, které je však již rozloženo mezi žadatele a správní orgán, který je povinen k důvodům uvedeným v žádosti o mezinárodní ochranu zajistit maximální možné množství důkazů. To se také v posuzovaném případě stalo, a jak již upozornil krajský soud, žalovaný poté, co bylo jeho předchozí rozhodnutí, kterým řízení o opakované stěžovatelově žádosti zastavil, zrušeno, obstaral nové, aktualizované zprávy o situaci v zemi původu, a to především ty, jež se vztahovaly k otázkám, nastoleným stěžovatelem v jeho žádosti.

[19] Z uvedených zpráv o situaci v zemi původu (blíže viz odst. 24. napadeného rozsudku) přitom nepochybně vyplývá, že ačkoliv situace v zemi stěžovatelova původu nebyla v době podání jeho opakované žádosti (7. 7. 2015) zcela stabilní a v roce 2016 a posléze opět i v únoru 2018 byl vyhlášen nouzový stav v zemi, přesto v době, jež byla relevantní pro posouzení stěžovatelovy opakované žádosti (únor 2019), již nouzový stav netrval a situace v zemi původu byla relativně stabilizovaná (viz např. zpráva ČTK/Afrika, mezinárodní ze dne 6. 5. 2018) a postupně se zlepšovala (srov. další zprávu ČTK/Afrika, mezinárodní ze dne 5. 7. 2018).

[20] S ohledem na stěžovatelova tvrzení, jimiž žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodňoval (příslušnost k amharskému etniku a sympatizování s komunistickým

režimem), lze poukázat též na informace vyplývající ve vztahu k etniku Amharů v Etiopii ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 13. 8. 2018. Podle ní protesty, k nimž v letech 2016-2018 došlo v regionu Oromia (v němž žije i stěžovatelova rodina a již obýval i stěžovatel před svým odchodem do České republiky) sice docházelo ke střetům ozbrojených složek s demonstranty, avšak tyto střety neměly etnický základ, nýbrž šlo o generační střety, jež vyústily ve zmíněné opakovaně vyhlášené nouzové stavy. Možné potíže tak nejsou spojeny s určitou etnicitou, nýbrž jsou spojeny s účastí na protivládních demonstracích. O takový případ se však u stěžovatele nejedná, jelikož ten se jakkoliv politicky ani v době před započítáním studia v České republice, ani po dobu svého pobytu zde (od r. 1986) jakkoliv politicky neangažoval a ani z jeho vyjádření neplyne, že by tomu mělo být do budoucna jinak. Tatáž zpráva ostatně upozorňuje (ve shodě s dalšími podklady, z nichž žalovaný vycházel), že etnikum Amharů má přímý a významný podíl na vládě, tvořené koalicí čtyř stran. Přestože současně nelze zpochybnit, že ze zpráv o situaci v zemi původu (viz opět odst. 24 napadeného rozhodnutí) vyplývá i jisté etnické napětí v zemi, je zjevné, že to je dáno historicky a bylo přítomné již v době stěžovatelovy první žádosti o mezinárodní ochrany, aniž však existuje soustavný tlak právě na etnikum Amharů. Nejde tedy o žádnou změnu té povahy, která by mohla být relevantní pro nynější posouzení opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Přehlédnout nelze ani skutečnost, že ze zpráv o zemi původu nevyplývá ani to, že by skutečnost, že stěžovatel opakovaně požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice, měla být v případě jeho návratu do země původu jakkoliv na újmu jeho situaci či postavení nebo diskriminaci, ať již jako příslušníka etnika Amharů, či jako sympatizanta bývalého komunistického režimu. Obavu z pronásledování z azylově relevantních důvodů vyplývajících z § 12 písm. b) zákona o azylu tak nelze z ničeho dovodit.

[21] Stěžovatel rozporuje i závěry krajského soudu ohledně nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud se přitom posouzením doplňkové ochrany z tohoto důvodu zabýval v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí, který správně provedl v souladu s 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 3. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice), čehož se ostatně stěžovatel v kasační stížnosti (nadbytečně) dovolával. Jelikož závěry krajského soudu k této otázce považuje Nejvyšší správní soud za zcela dostačující s ohledem na veskrze okrajové stěžovatelovo tvrzení v žalobě, pro přehlednost odkazuje na odst. 44. až 46. napadeného rozsudku a závěry tam uvedené, které považuje za příléhavé s ohledem na skutkové okolnosti případu i aktuální zprávy o situaci v zemi stěžovatelova původu, jež žalovaný obstaral. Pro úplnost lze dodat, že k okolnostem udělení doplňkové ochrany z důvodu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání se Nejvyšší správní soud v minulosti vyjadřoval opakovaně např. v rozhodnutích ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Azs 31/2010 - 69, nebo ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, a dovodil, že tvrzená skutečnost o hrozbě nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, již se nyní v kasační stížnosti dovolává i stěžovatel, musí být ze strany žadatele o udělení doplňkové ochrany prokázána v intencích „reálného nebezpečí“ mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82). To v posuzované věci nebylo splněno a v tomto

pokračování

smyslu se vyslovil v napadeném rozsudku také krajský soud (viz odst. 45. napadeného rozsudku).

[22] Nejvyšší správní soud dále k otázce porušení práva na soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy uvádí, že tuto námitku stěžovatel neuplatnil v žalobě, a tudíž se jí ani krajský soud blíže nezabýval. Pokud uvedenou námitku uplatňuje stěžovatel poprvé v kasační stížnosti, jedná se o námitku nepřipustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Stěžovateli nic nebránilo ji uplatnit již v řízení před krajským soudem. Přesto pro doplnění Nejvyšší správní soud dodává, že ve své judikatuře se již k této otázce mnohokrát vyjádřil a poukázal na výjimečné okolnosti, za nichž by bylo možné shledat, že již pouhé vycestování cizince z území by mohlo porušit jeho právo na ochranu rodinného a soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, a být tak důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, či ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55). Tyto výjimečné okolnosti nebyly v případě stěžovatele dány. Stěžovatel netvrdil, že má na území České republiky takové vazby, jejichž narušením by mu mohla vzniknout újma takové intenzity, která by opodstatňovala udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Samotná délka doby, po niž stěžovatel pobýval na území České republiky (30 let), taktéž nepředstavuje bez dalšího okolnost, jež by o zásahu do soukromého a rodinného života mohla svědčit. Co se týče přerušení sociálních vazeb na území České republiky, Nejvyšší správní soud má za to, že nutně nemusejí být zcela přetřhány, neboť stěžovateli neudělení mezinárodní ochrany nebrání přicestovat zpět do ČR.

[23] Měl-li stěžovatel za to, že splňuje předpoklady pro udělení humanitárního azylu, ani tomuto závěru nelze přisvědčit. K možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud ve své judikatuře setrvale vychází z toho, že tato forma mezinárodní ochrany je vyhrazena pouze pro případy výjimečné (viz např. rozsudek kasačního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009 - 71). Není na něj právní nárok a rozhodnutí o něm je otázkou uvážení správního orgánu, míra volnosti této úvahy je limitována pouze zákazem libovůle. Jak dovodil správně již žalovaný, stěžovatel je zdravý, není v běžném životě odkázán na péči jiné osoby, je svéprávný a sám si zajišťuje své vlastní potřeby i práci. Důvody, které stěžovatel v průběhu celého správního řízení uváděl, nejsou z hlediska uvedené formy mezinárodní ochrany natolik mimořádné, aby je bylo možné za důvody zvláštního zřetele hodné považovat. Ani v případě humanitárního azylu není podstatnou délka stěžovatelova pobytu na území České republiky, jak dovodil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 47/2003 - 52. Krajský soud tedy ani při posouzení možnosti udělení humanitárního azylu nepochybil a jeho závěry jsou v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[24] Za správnou a nevybočující z ustáleného judikturního rámce považuje Nejvyšší správní soud také úvahu krajského soudu, podle níž měl stěžovatel o mezinárodní ochranu požádat bezprostředně po příjezdu na území České republiky, nikoliv až po několikaletém nelegálním pobytu poté, co skončila platnost povolení k dlouhodobému pobytu. Pro úplnost lze odkázat na přílehlavou judikaturu, z níž tyto závěry vyplývají (viz např.

rozsudek ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81 a ze dne 13. 1. 2005 č. j. 3 Azs 119/2004 - 50).

[25] Uplatňuje-li stěžovatel v kasační stížnosti tvrzení o nových skutečnostech o situaci v zemi původu, nutno tyto argumenty odmítnout. Uvedené „nové“ skutečnosti se totiž týkají situace v zemi původu po protestech v letech 2016 a 2017, jedná se tudíž o skutečnosti, které jednak byly známy již žalovanému v době jeho rozhodování a které stěžovatel mohl (měl-li je přes jejich neaktuálnost za významné) uplatnit již v řízení o žalobě, kterou podal dne 2. 4. 2019. V takovém případě by se jimi zabýval i krajský soud. Pokud tak neučinil, jde to k jeho tíži. Obdobné platí i pro informace obsažené ve zprávě z března 2020 o stavu lidských práv v Etiopii, na niž poukazuje v kasační stížnosti. I ta se totiž týká (byť byla vydána až po vydání napadeného rozsudku, jak Nejvyšší správní soud ověřil) období před tím, než krajský soud rozhodl, a skutečnost, že teprve dodatečně byly již známé a v době řízení o žalobě nastalé skutečnosti shrnuty do nového materiálu, z nich nečiní nové skutečnosti, jež by měly být dodatečně zohledněny. Nadto je třeba dodat, že pokud by se skutečně o skutečnosti nové jednalo (ač tomu tak není), Nejvyšší správní soud by k nim v řízení o kasační stížnosti vzhledem k § 109 odst. 5 s. ř. s. nemohl přihlédnout.

[26] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost), není zde ani jiná vada řízení před krajským soudem, která by mohla mít vliv na nezákonnost napadeného rozsudku, krajský soud se nedopustil ani judikurního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny kasační námitky.

VI.

[27] Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu předpokladů její přijatelnosti vyplývajících z usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Odmítl ji tedy pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Žalovanému, přestože byl v řízení účastníkem úspěšným, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[29] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2020, č. j. 4 Azs 75/2020 - 27, ustanoven zástupce JUDr. Maroš Matiaško, LL. M., advokát. Jeho hotové výdaje i odměnu za zastupování hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal náklady řízení o kasační stížnosti v celkové výši 8.228 Kč. Tyto sestávají z odměny za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění kasační stížnosti) ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a z paušální náhrady hotových výdajů s tímto úkonem

pokračování

souvisejících ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6.800 Kč. S ohledem na skutečnost, že zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o tuto daň ve výši 1.428 Kč (21 % z 6.800 Kč). Částka nákladů řízení bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu